Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Senece Cordubensis moralissimi Liber de Moribus humane vite

Seneca, Lucius Annaeus

Liptzk, 1502

urn:nbn:de:bsz:31-114193

Visual Library

12 1/2.

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Dq 7

X

Hss.-Abt.

AN 785
AN 797

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

Wo. früher d. 16. Jh.!

[illegible]?

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

3

[Lucius Annaeus] Seneca

Senece Cordubenſis moraliſſimi Liber de Moribus humane vite. Cũ epiſtola Marſilij Ficini de Officijs cuilibet neceſſaria.

¶ Diſtichon Ad Lectorem

Humane mores qui vult cognoſcere vite
Corduba que docuit perlegat aſſidue

Seneca

(1502)

(4)

L. Magnus hundt Parthenopolitanus inter ceteros arciū
et philoſophie profeſſores liptzenſes infimus Diſcretis et ſtu
dioſis Johanni et Paulo de Bretenbach germanis Artiū li-
beraliū ſcholaribus ſuis fautoribus Salutē et omne bonum
Tametſi Studioſi adoleſcentes inter quatuor diſciplinas q̄-
bus ſummus ille philoſophorū archidux Ariſtoteles in octa
uo de repub. iuuenilem inſtitui precepit etatem Moralis ipſa
philoſophia non enumeratur. eam tamen Quintilianus elo
quencie magiſter in primo de oratoria inſtitutione florido tē-
pore non eſſe negligendā ſcribit. Cum ſicut virgulta in p̄ma
etate flexibilia ſunt Et in vtranq̧ partē rectā et diſtortā tra-
hi poſſunt. Ita puerilis anim⁹ mollis et flexibile nobilis quo
q̧ facillime a molli ad arduā et rurſus ab ardua ad mollē du
citur qd̄ in catulis cernimus. Quapropter multū refert iuue-
nem ſic vel ſic aſſueſci. Quo eīm ſemel imbuta recens ſeruabit
odorem teſta diu: Tum ipā bene beateq̧ viuere docet non ſo-
lum ingenio pfectiores nos faciens ſicut triuiales artes et rhe
torice ſcientie. verumetiam Seneca et Lactantio ſcribentibus
meliores reddit. Nihil quippe ſcientie bonis probiſq̧ morib⁹
poſthabitis proſunt: qm̄ boni et approbati mores pluſquā
diuicie pmouent ſm Pomponiū in l Si quis ſtipulat⁹ ff de
v obli. Quas obres Senece Cordubenſis moraliſſimi librum
de Humane vite moribus denuo emendatū et impreſſū cum
Epiſtola Marſilij Ficini de officijs ad vos tranſcribere de-
creui quatenus veſtri parentis viri in vtroq̧ iure non minus
docti q̄ famoſiſſimi veſtigia facilius imitari ac preceptis di-
ſertiſſimi pedagogi Artiummagiſtri obedire poſſetis. Accipite
itaq̧ eo quo tranſcripta ſunt animo: et ſi quando ocio gaude
tis legatis. vbi fructū ſencietis veſtri Magni in parentem me
mores ſitis. his ſano corpore ſaluaq̧ mente in chriſto feliciter
valeatis Datū ex Burſaſaxonū in florentiſſimo ſtudio liptzī
quinto et decimo kalendas maij nonogeſimonono.

Mortem qui moriens viciſti chriſte redemptor
Viuendi doceas mores ſeruare beatos

Lucij Annei Senece Cordubenſis liber de Moribus. In quo
notabiliter et eleganter Humane vite mores enarrat.

OMne peccatũ actio eſt. Actio autẽ omnis volunta-
ria tam honeſta q̃ȝ turpis. ergo voluntariũ eſt om̃e
peccatuȝ. Tolle excuſationem nemo peccat inuitus.
Educatio et diſciplina mores faciũt: Et id vnuſquiſqȝ ſapit
quod didicit. Itaqȝ bona conſuetudo excutere debet qd̓ ma-
la inſtituit. Nihil intereſt quo animo facias quod feciſſe vici
oſum eſt. quia facta cernuntur; animus vero non videt. nulla
autem laus eſt non facere quod facere non poſſis. Quid ho-
mini eſt inimiciſſimũ: homo. Libenter feras quod neceſſe eſt.
Dolor paciencia vincitur. Expete quod nunq̃ȝ peniteas. Nõ
quã multis placeas ſed qualibus ſtude. In hoc tantũ incũ-
be vt libentius audias q̃ȝ loquaris. Multos vita differentes
mors incerta preuenit Itaqȝ om̃es dies velut vltimus intue-
antur. Triſticiã ſi potes nõ admiſeris: Si minus om̃ibus nõ
oſtendas. Amicos ſecreto admone: palam aũt lauda. Verba
rebus non perſonis extimanda ſunt. Oratoreȝ te puta ſi tibi
ante om̃es quod oportet perſuaſeris. Vt licentioſa mancipia
animi imperio coerce linguam: ventrem et libidinem. Quod
tacitum eſſe velis nemini dixeris. Si tibi non imperaſti quo-
modo ab alio ſilentiũ ſperas. Ridiculũ eſt aliquẽ odio nocen
tis ſuã perdere innocentiã. Monſtro ſimile eſt auaricia ſenile
Quid eñ ſtultius eſt (vt dici ſolet) q̃ȝ via deficiẽte viaticũ que
rere vel augere. Om̃s infantes terra nudos ſuſcipit. Nõ pu-
deat te ſordidius viuere quam naſci. Quid dulcius eſt quam
habere amicum quo cum audeas vt tecuȝ omnia loqui: Ser
uandus ergo eſt omni diligencia rarus inuentus amicus: eſt
eñ alter ego. Quid ſis intereſt: non quis habearis. Magna-
rum virtũ eſt negligere ledenteȝ. Quid intereſt qd̓ nõ habeas:

Nondum es felix ſi turba te non deriſerit. Si beatus vis eſſe cogita hoc primũ Contendere noli. Priuſquã ꝑmittas delibe res. Et cũ ꝑmiſeris facias. Id agas ne quis merito te oderit Etſi nullos inimicos tibi faciet iniuria. multos faciet inuidia Solitudinem querat qui vult cum innocentibus viuere. Optimus ergo animus ⁊ pulcherrimus dei cultor eſt. Abſtinebis ab alieno matrimonio. Preſtabis parentibus pietatem: Cognatis indulgentiam: Amicis fidem: Omnibus equitatem. Deuitabis crudelitatem : et miniſtram crudelitatis iram. Non aliter viuas in ſolitudine aliter in foro. Nihil petas quod negaturus fuiſti: Nihil negabis qḋ petiturus fuiſti. Pacem cuꝫ hominibus habebis : cum vicijs bellum. Hoc habet omnis affectus vt in qḋ ipſe inſanit in id ceteros putet furere. Maximũ in eo vicium eſt qui non melioribus vult placere ꝙ pluribus. Si vis omnibus eſſe notus prius effice neminem noueris. Bonũ eſt non laudari et eſſe laudabilem. Stultum eſt timere quod vitare non poteris. Male opinantur hoĩes de te: ſed mali. Peſſimis etenĩ diſplicere eſt laudari. Male loquũtur de te hoĩes: bene forſitan loqui neſciunt: Non enĩ quod merearis ſed quod ſolent loquũtur. Si merito: non ꝙ loquũtur mala moleſtum eſſe debet: ſed ꝙ non mentiuntur. Sin autem immerito innocentie tue maxime gaudeas apparet quippe vera obiecturos ſi poſſent. Non es in tua patria Patria tua eſt vbicunqꝫ bene es. Illud namqꝫ quo aliquis bene eſt non in loco ſed in homine exiſtit. Nihil magnum eſt in rebus humanis niſi magno animo id deſpicias. Que ſunt maxime diuicie? non deſiderare diuicias. Quis plurimũ habet? is qui minimũ cupit. Quid eſt dare beneficium deo? deum imitari. Honeſtius eſt cum iudicaueris amare quã cum amaueris iudicare. Diſſentio ab alio incipiat a te autẽ reconciliatio. Succurre paupertati amicorum ymmo occurre. Amicos ſecunde res optime parant. aduerſe certiſſime probant. Peiora ſunt tecta odia quã aperta. Itaqꝫ te minus loquax inimic⁹ offendit qꝫ tacitus: hui⁹ enĩ ira ſe denudat: illi⁹ querit ad nocendũ

occaſionez. Mira ratio eſt que non vult predicari quod gau-
det intelligi. Agnoſci amat qui quod amat oſtendit. Elemo-
ſina non tā accipientibus q̄z dantibus p̄deſt. Et ſpes p̄mij
ſolaciū fit laboris. Que eſt maxima egeſtas: auaricia. Pecu-
nie imperare oportet non ſeruire. Nullū conſciū peccatorum
tuorum magis timueris q̄z temetip̄m: aliū potes effugere: te
autem nunq̄z. Quis eſt pauper: qui ſibi videtur. Qui a mul-
tis timetur multos timeat neceſſe eſt. Infelicitatem erige ſub-
mitte felicitatem. Vera felicitas innocentia eſt. Nequicia ve-
ro ſui eſt pena. Mala conſciencia ſepe tuta ſecura nunq̄z. Li-
bidinis inicia tunc timebis cum de exitu cogitabis. Beneficiū
accepti nunq̄z oportet obliuiſci. dati protinus. Inhoneſta vi-
ctoria eſt ſuos vincere. Satis eſt penarū potuiſſe punire. Ini-
micias tarde ſuſcipe. Amicitias exerce moderate. Vanitates
ſimiliter depone. Imago animi ſermo eſt. Qualis vir talis ora-
tio. Magna res eſt vocis et ſilencij tēpamentū. Qui equo ani-
mo malis immiſcetur malus eſt. Neminem cito laudaueris.
Neminez cito accuſaueris. Semp̄ puta te cū his teſtimoniū
dicere. Viciū eſt om̄ia credere. Viciū eſt nihil credere. Vtendū
eſt diuicijs non abutendū. Sic viuas ne a ſuperioribus con-
demneris: et ne ab inferioribus timearis. Nullū putabis locū
eſſe ſine teſte. Excuſationem querere viciū eſt crim̄ia relinquēs
ad dominū. Forcior eſt qui cupiditatē vincit q̄z qui hoſtē ſub-
ijcit. Difficillimū eſt ſe vincere. Inique iraſcitur q̄ ſuis iraſcit̄.
Amare ſic incipias tanq̄z non liceat deſinere. Magnarū rerū
etiam ſi proſper non fuerit ſucceſſus honeſtus eſt tamen ipſe
conatus. Nobilitas animi eſt generoſitas ſenſus. Nobilitas
corporis eſt generoſus animꝰ. Honeſtior eſt qui ſenectutē ad
ociū retulit q̄z qui in ocio exiſtit et in ſenio laborare propenit.
Turpe ſpectaculū prebet animus eger. Nunq̄z ſis triſtis fa-
cies tibi alieno in comodo. Homo ſum quō ſecundarū rerum
vitabo inuidiā. Si felicitatē iactaueris multis diuis eris. Cuꝫ
potentiā tuebor impotentia. Occaſionis locū tenet innocen-
tie proximū confeſſio. Vbi confeſſio ibi remiſſio. Ire ſeuicias

in vicio eſt. Boni iudicis eſt diſpenſare non tantū q̄ꝺ damnā
dū ſit ſed q̄tenus. Quis eſt primus iuſticie modus: ſeueritas
Quietiſſimā vitā agerent hoīes in terris ſi hec duo verba
a natura oīm rerū tollerentur meū ⁊ tuū. Qui paupertatem ti
met timendus eſt. Vires tuas amici magis ſenciāt beneficijs
q̄ȝ inimici iniurijs. Pecunia non ſaciat auariciā ſꝫ irritat: ideo
ſemꝑ indiges ſi tibi pecunia eſt quā comitatur vſura. Crede
diues eſſe nō potes ⁊ felix. Auribus frequenti⁹ q̄ȝ lingua vtere
Quicq̄d dicturus es anteq̄ȝ alijs dicito tibi. Nihil intereſt in
ter iratū ⁊ inſanū niſi dies vnus: Alter iraſcit: alter ſꝑ inſanit
Facilime bonus fueris cū vitaueris ea que tu vituperas. Cū
alienos timueris teipm vereremā ſepe ſine alijs eſſe potes ſine
te nunq̄ȝ. Si bene te inſtitueris pudeat deteriora facere. Quod
perſuaſeris erit diuturnū. Q̄ꝺ cogitaueris erit in occaſiōe. Al
teri ſemꝑ ignoſcito tibi ip̄i nunq̄ȝ. Tantū ad virtutē adijcies:
quantū ex voluptate abſtraxeris. Stultū eſt ſomno delectari
et quaſi mortē moliri cū ſomnus aſſidua ſit mortis ymago
Bonis nocet qui malis parcit. Si feciſti turpe cur times q̄ꝺ
certū eſt. Nihil turpius eſt q̄ȝ cū crimen obiectū in obijciente
cognoſcitur. Vt licenciosa mancipia imperio animi linguam
libidinē: ventrē: cupiditatēq̄ȝ conp̄mas: ſi nequis paululū re
mittas: Sepe enim que ratōe ſanari nō poterant ſanata ſunt
tempore. Qui ob amorē pecunie et libidinū moritur oſtendit
ſe nunq̄ȝ vixiſſe ſui cauſa. Dignus ſit tibi corā quo peccare te
pudeat. Adoleſcens ſi te adornaueris feminis iniuriam facere
cogites. Turpia ne dixeris: paulatim enī pudor per verba di
ſcutitur. Sic habita vt pocius laudetur dominus q̄ȝ domus
Conſuetudinaria res eſt innocentia Non damnatio ſꝫ cauſa
hominem turpē facit. Merita dānati pena eſt damnatio: Im
merita damnari eſt calamitas. Si aliq̄d cogitaueris cito ap
parebit cōuerſantibus. Q̄ꝺ de alienis tractes et tuis iudices:
vis videri ab om̄ibus. Nunq̄ȝ bōe honeſtatis ſimulatio lōga
Multi ſunt obligandi pauci offendendi: nā memoria benefi
ciorū facilis eſt: iniuriarū vero tenax. Obiurgationi ſemp ali

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

quid blandi admiſce: facilius em̄ penetrant verba que molli
vadunt via q̄z que aſpera. Nemo etiaz ſe mutat qui mutari
ſe deſperat. Quociens aut dicis aut facis aliq̄d ſcito morum
tuorū te homibus cirographū dare. Qui in ſeruos iraſcitur
et crudelis eſt ſatk oſtendit poteſt itē aduerſos alienos ſibi de
fuiſſe. Qui neſcit tacere neſcit et loq̄. Facilius eſt pauperi con-
temptū effugere q̄z diuiti inuidiā. Non quicq̄d improbi men-
tiunt idē probi debent dicere. Longa vita bonis eſt optabilk.
Bonus fruitur bona conſcia. Malis hominibus tutiſſimū eſt
effugere. Nulla puſilla domus q̄ multos amicos capit. Sci
re vti paupertate maxia felicitas. Acuit anim intenſio Nimi
um frangit remiſſio. Nunq̄z ſcelus ſcelere vincendū eſt. Bo-
nus vir eſt q̇ eo vſq̧ perdurit affectū animi vt non tm̄ pecca
re non velit ſed etiā non poſſit. Regnantibꝰ peyus multo pe
riculū eſt q̄z hüjs q̄ iudicantur. hüj em̄ ſingulos timent: ille v-
niuerſos. Nunq̄d fortk fortem ſe gloriabitur quē corpis egri-
tudo efficit infirmū. Nunq̄d diues in opibꝰ ſuis gloriabitur:
cuius ſpem fur vel tyrannus abrupit. Nunq̄d nobilitas glo
riabitur effecta: nōnunq̄z indignis et miſerabilibus ſeruiens.
Dyabolus aliq̄n ſe gloriabit interfectorē tue miſericordie: nūc
intergemiſcit ſocios tue beatitudis. Fugienda ſunt omibus
modis et abſcindenda igni et ferro totoq̧ artificio ſeparā̄da
languor a corpe impitia ab anio luxuria a mente a ciuitate
ſeditio a domo diſcordia a cunctk rebus intempantia. Dixit
quidā amicorū omia eſſe commūia: et amicū ſeipm̄ eſſe alter
Duorū temporū maxie habendū cura: Et eor q̄ acturi ſumꝰ
Et eorū que geſſimus. Poſt deū veritatē colendā que ſola ho
mies dijs proximos facit. Staterā ne tranſilias id eſt ne p̄ter
grediaris iuſticiā. Ignem gladio ne confodias qđ eſt iratū et
tumidū anim verbk maledictk ne laceſſas. Coronā mime car
pendā eſſe. hoc eſt leges vrbis eſſe conſeruandas. Cor nō eſſe
comedendū id eſt merorem de anio ꝓijcias. Cū ꝑfectus fuerk
retro ne reſpicias. hoc eſt tendēs in bonū ne deficias. Per viā
publicā ne ambules. qđ eſt multarū ne ſis ſequutor. Hydrum

in domo ne ſuſcipias id eſt garruloſos et verboſos homines ſub eodē tecto non eſſe habendos. Oneratis onus eſſe ſuppo nendū Non cōtcantibus deponendū. qđ eſt ad v̄tutē tenden tibus augenda precepta. et tradentes ſe ocio relinquendos. Seueritas iudiciorū patrona eſt diſcipline. Amica rerū hu manarū cū beniuolentia eſt concordia. Egeſtiſſima vita eter nam petit calamitatem. Melior eſt mors q̄z vita amara: Et requies eterna q̄z languor pſeuerans. Nemo alieno peccato punitur: Nec iuſticia alterius coronatur. Ciborū cōcupiſcen cie animorū ſunt detrimenta. Quantomagis corporis venter impletur tantomagis anima minoratur. Omnis ſalubritas viſcerū temperantia et ciborū eſt cōtinentia. Nullā cū patit̄ infirmitatē qui diligit parcitatem: Parcitas ciborū repulſio eſt peccatorū. Ebrietas corporis inſania eſt mentis Nihil ha bet incolume qui perdit mentem. Multis peccatorū vinculis captiuatur qui vino plurimo inebriatur. Nullo poteſt pecca to reſiſtere qui ſe nō poteſt gubernare. Homo crapuloſus ſer uus eſt omniū viciorū. Nullū poteſt vincere q̄ mentee raptus eſt. Jlli tantū placere ſtude cui diſplicet quod omībus placet Adulatores vt inimicos caue: corrumpūt fictis laudib9 leues animas: Et male credentibus blandū crimen infigunt Bea ta mens que pfecte vincit hoc viciū: et que non decipit nec de cipitur. Nunq̄z aliud corde teneamus et aliud ore pferamus Quicquid pudet ore dicere pudet etiam cogitari. Optim9 eſt in omībus modus laudabiliſq; menſura. Nihil prodeſt facie nda didiciſſe nec facere. Jn bonis rebus quicquid modū ex ceſſerit vicium eſt. Nihil facias quod feciſſe peniteat.

Thelos

M. Marſilius Ficinus Cherubino Quarqualio viro doctiſſimo Salutem dicit.

Etſi nonnunq̄ʒ minus fortaſſe officioſuſſum q̄ʒ deceat: quemadmodū ſolent qui phie ſtudiis occupantur Nequeo tamē in preſentia me continere: quin ad virū oīm officioſiſſimū aliq̄d de officio ſcribā Si quantū ipſe in agendo tantū ego in diſputando eſſem officioſus neqʒ Panecii ſubtilitas hac in re: neqʒ copia Ciceronis deſideraretur. Agam igitur pingui Minerua quando quidē nūc aliter nequeo Atqʒ vt officio meo aliq̄ī fungar ad amicū oīm officioſiſſimū omniū officia mittā. Officiū eſt actio vniuſcuiuſqʒ ꝓpria decorū honeſtum ꝙ ſeruans. ꝓ vt res: pſona: locus: tempuſqʒ poſtulat. Sacerdotis virtus et officiū eſt ſapientia quedaʒ pietate feruens: et pietas ſapiencia lucens. Principis circūſpecta prouidentia: iuſticia clemens: ſublimitas humilis: humilitaſqʒ ſublimis. Magiſtratus meminiſſe ſe nō dn̄m eſſe legis ꝙ miniſtrum tutoremqʒ publicū ciuitatis. preterea ſe a deo duʒ ipſe homīes iudicat iudicari. Priuati tam libenter magiſtratuum parere mandatis vt non legis neceſſitate compulſus ſed ꝓpria voluntate videatur adductus. Ciuis ſiue ingrātus ſit ſiue priuatus officiū eſt tam diligens publici cura q̄ʒ ingens amor ꝓprii. Equitis fortitudo q̄dē in bello: in pace vo magnificētia Mercatoris veridica fide atʒ diligentia externis alimentis alere ciuitatē atʒ ſeipm̄. Opificis alimenta a mercatore accepta iuſte ſingulis ciuitatis digerere membris. Mercatores et artifices atʒ alii ita pecunias querāt vt nemini noceāt. naʒ q̇cq̄d a malo ſurgit in malū deniqʒ recidit. Ita ſeruent vt neqʒ videant fruſtra: neqʒ ſeruandi ſolū grā queſiuiſſe. Sic expendāt vt diu poſſint expendere: atqʒ honeſte et vtiliter expendiſſe ꝓbentur. Agricole de agricultura oportunitate conſulere aereʒ et agricolas ſeniores. Preterea tanta cū fide liberalitateqʒ hoſpitibus ſuis agri fructus offerre quanto illi cum fenore illos reddit ager: Domini legi rationiqʒ ſeruire quo poſſit ſeruis le-

gittime et rationabiliter dominari. conſiderare tam ſeruū q̄ꝫ
dominū hominē eſſe. humanitatē ſemꝑ cū dignitate miſcere.
Serui exiſtimare vitam ſuā eſſe dn̄i atqꝫ rationeꝫ dn̄i eſſe ſuā.
Mariti vxorem quaſi corpus ſuū ſenſumqꝫ diligere ac diligē
tiſſime ducere. Vxoris prudentem maritū ſuū veluti ſuū ani-
mū rationēqꝫ honorare atqꝫ libētiſſime ſequi. Patriſfamilias
filios colere q̄ſi ꝓprie vite ꝓpagines: atqꝫ optimo ſuo exem-
plo regere tanq̄ꝫ membra. Filiorū genitorem ſequi q̄ſi radiceꝫ
atqꝫ caput: et tanq̄ꝫ deū alterū venerari. Fratris erga fratreꝫ
ceu fere alterū affici. Conſanguineorū ſeinuicē tanq̄ꝫ eiuſdem
corporꝭ membra diligere. Affinū vt meminerint ſe lege quaſi
natura quadā ita eſſe cōiunctos vt rem operāqꝫ ſuaꝫ coicare
ſibiinuicem debeant. Amicorū cōi inter ſe conſilio querere ve-
rum: cōi auxilio ſequi bonum. Magiſtri doctrina et bonitate
ſua diſcipulū doctū atqꝫ bonū quaſi mentis ſue filiū ꝓcreare
Cupio ſi liceret magiſtros monere ne obliuiſcant Ariſtotelem
in diuinū Platonē recalcitraſſe. Diſcipuli p̄ceptorē honorare
tanq̄ꝫ intelligentie patrē: cauere tamē ne magiſtri vicia laten
ter ebibat. Juriſconſulti vt oim grauiſſim⁹ ſit: atqꝫ ſciat qui
ſacrā adulterat legem ceu ſacrilegū ſeuerioꝛi cenſura plectēdū
eſſe q̄ꝫ qui nūmos. Medici cogitare qn̄ egrotātes adit agi de
vita vt nihil ſine ratione tentare audeat: nihil ſine conſilio.
Oratoris que alijs ſuaſurus ſibi iam ipſe pſuaſiſſe. Poete vt
naturam moreſqꝫ pingere valeat vtrumqꝫ vidiſſe. Muſici in
ſono graciā cantus: in cantu ſermonis elegantiā imitari: me
miniſſe etiā motus animi multomagis oportere cōſonantes
eſſe q̄ꝫ voces: Inconcinn⁹ eī̄ alienuſqꝫ a muſis eſt muſicus
cui dum conſonat vox lyraqꝫ: mens diſſonat. Jubet Dauid
Mercuriuſqꝫ qn̄quidē deo mouente canim⁹ canamus et deū.
Ph̄us diuina querat diligentius vt fruatur. perſcrutet et na-
turalia vt vtat adſit humanis nō interſit. Ph̄us ſingularis
vt ꝓ patria nō vera ſubeat vite diſcrimen a Platone ⁊ Ariſti
ppo non cogit quod quidē mihi ideo placet: q: ph̄us inuita ⁊
cōtra renitente ciuitate in qua naſcitur fit philoſoph⁹ Celiqꝫ

filius eſt non terre. Adde ꝙ ideo impiū miſerū ꝙ videtur virū om̄ia videntē ꝓ ſalute cecorū qui forte ſalui eſſe nunq̄ꝫ poſſūt amittere. Vir caueat ne vllo pacto muliebris ſit. Mulier ſtudeat vt quodāmō ſit virilis: maxime vero pudica: Quantuꝫ em̄ virū magnanimitas decet tātū pudicitia mulierē. Senex videat ne puerilis ſit: recordetur iuuenem ſe fuiſſe. Adoleſcens curet vt ſit ſenilis: credat ſe poſſe ſeneſcere: ſeniores honoret. Indigene officiū eſt patriā vt patris patreꝫ matriſqꝫ matreꝫ colere Et qñ cum peregrinis aliquid eſt agendū ſe quandoqꝫ peregrinaturū exiſtimare. Incole et peregrini ſcire ſe ſolū eſſe honorare om̄es: Aliena vix attinge e non tractare. Fortunatus ſciat bona fortune ſoli bono eſſe bona: ac ſereno aeri ſuccedere pluuias. Infortunatus cogitet mala fortune ſoli malo eſſe mala ac poſt dies pluuios ſerenos expectet. Videmus em̄ ver arboribus folia reddere que abſtulit hyems. Homo conſideret cū nunq̄ꝫ in terris contentus viuere poſſit ſe celi quideꝫ ciuem eſſe: incolam vero terre vt amiratur nihil cogitare vel loqui vel agere qd̄ minus decere videatur celeſtis patrie ciuē.

Finis

Impreſſum Liptzk per Jacobum
Thanner Herbipolenſeꝫ Anno quingenteſimo et ſecundo ſup̄ milleſimū

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Jg 7

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg